

Студијски програм: ОАС Географија		
Назив предмета: Развој руралних регија		
Наставник/наставници: Бојан Берчан		
Статус предмета: изборни		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: нема		
Циљ предмета Објашњење феномена развоја сеоских насеља и руралних подручја. Значај сеоских насеља и подручја за уједначен регионални развој. Анализа квалитативних и квантитативних промена у руралном простору. Стицање систематизованих научних знања о трансформацији сеоских насеља и руралних подручја у свету и њихове могућности примене у Србији.		
Исход предмета Након одслушаног курса студенти ће бити оспособљени да на основу стечених сазнања о руралним насељима управљају и планирају живот у руралним регијама. Развој способности и сазнања студената за активно учешће у изграђивању хуманих односа и унапређењу квалитета живота у сеоским насељима и руралној средини. Оспособљавање студената за стваралачке активности и проактивно деловање у различитим подручјима друштвене праксе у трансформацији сеоских регија.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет проучавања, методе истраживања и друштвени задаци руралне географије. Научни циљеви и друштвене потребе проучавања сеоских насеља и руралних подручја. Дефиниција села и руралне територије. Релевантна географска обележја руралних насеља. Глобални показатељи руралности. Проблеми појмовног разграничења и диференцирања руралног подручја. Традиционална и савремена проучавања сеоских насеља. Типологија сеоских насеља (генетска, демографска, физиономска, функционална). Основни рурални проблеми. Депопулациона рурална подручја. Рурална подручја са одмаклим процесом старења. Рурална подручја са ниском ефикасношћу пољопривреде. Планинска, погранична и друга периферна рурална подручја. Рурална подручја посебних (специфичних) функција. Проблеми развоја сеоских насеља и руралних подручја – примери у Европи и свету. Проблеми развоја сеоских насеља и руралних подручја Србије – процес депопулације, демографско пражњење, уситњавање и расељавање сеоских насеља у Србији. Сеоска насеља као центри развоја. Перспективе развоја руралних регија. Просторно-функционална повезаност сеоских насеља – рурални системи. Конвергентне и дивергентне миграције сеоског становништва. Главне карактеристике сеоских насеља и руралних подручја Србије. Регионалне развојне неједнакости руралног подручја Србије. Перспективе развоја сеоских насеља Србије. Потенцијали (природни, производни, стамбени и др.) сеоских насеља и руралних подручја у Србији. Сеоска насеља као могући центри развоја Србије. <i>Практична настава</i> Извори података о руралним насељима. Традиционална и савремена упутства за проучавање сеоских насеља. Утврђивање микроположаја сеоских насеља. Одређивање граница сеоских насеља и сеоских атара на топографским картама коришћењем административно-територијалне карте Србије. Динамика развоја сеоских насеља. Одређивање густине насеља, густине насељености и географских дистанци у мрежи руралних насеља. Рурална политика и ревитализација сеоских насеља и руралних подручја. Рурална политика и модели развоја руралних подручја у Европи и свету. Политика руралног развоја ЕУ према земљама кандидатима. Политика руралног развоја Србије и рурално планирање у функцији ревитализације руралних насеља и подручја – досадашњи и будући трендови. Планска документа о руралном развоју Србије. Практичан рад се реализује на терену кроз израду конкретних задатака.		
Литература 1. Митровић, М. (2015). Села у Србији, промене структуре и проблеми одрживог развоја. Београд: РЗС. 2. Стаменковић Ђ. С., Бачевић М. (1992). Географија насеља. Београд: Географски факултет. 3. Рибар, М., Симоновић, Ђ. (1993). Уређење сеоских територија и насеља. Београд: Архитектонски факултет. 4. Woods M. (2006). Rural Geography. London: Sage. 5. Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024. године ("Sl. glasnik RS", br. 85/2014)		
Број часова	активне наставе: 3	Теоријска настава: 2
		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Монолошка метода, дијалогска метода, метода дискусије, текстуална метода, илустративно – демонстративне методе.		

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	-
активности у току вежби / практична настава	5	усмени испит	45
колоквијум-и	40		
семинар-и	5		